

MĚSTSKÝ ÚŘAD UHERSKÉ HRADIŠTĚ
Masarykovo náměstí 19, 686 70 Uherské Hradiště
ODBOR ARCHITEKTURY, PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

NAŠE ZN.:

VYŘIZUJE:

TEL.:

E-MAIL:

DATUM:

APR/80613/09/13885/2008/BoR

Ing. arch. Radka Borunská

572 525 248

radka.borunska@mesto-uh.cz

06.11.2009

ŘKF Uherské Hradiště

P. Mgr. Petr Dujka

Masarykovo Nám. 36

686 01 Uherské Hradiště

ROZHODNUTÍ Č. 94/2009

Městský úřad Uherské Hradiště – odbor architektury, plánování a rozvoje, který je příslušný podle § 61, odst.1, písm. c) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti Římskokatolické farnosti Uherské Hradiště, IČ 46257918, zast. P. Mgr. Petrem Dujkou, Masarykovo nám. 36 (č.j.48980/08 ze dne 29. 5. 2008) podle § 14 odst. 1 zákona ČNR č. 20/ 1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů vydává toto

závazné stanovisko

Obnova fasády kostela Sv. Františka Xaverského, Masarykovo nám., Uh. Hradiště – KP r.č. 3457 (dle projektové dokumentace „Kostel sv. Františka Xaverského Oprava fasády“ – zpracovatel Ing. arch. Stanislava Wewiorová, tř. kpt. Jaroše 21, Brno, zak. č. 19/2007, v říjnu 2007), který je součástí Městské památkové zóny Uherské Hradiště, je podle § 14 odst. 3 zákona č. 20/ 1987Sb., o státní památkové péči, z hlediska zájmů státní památkové péče

přípustná

za splnění těchto podmínek :

1. Sochařská výzdoba nebude demontována z fasády kostela.
2. Bude jasně stanoven druh omítek, jenž nahradí dožilou degradovanou omítku na fasádě.
3. Návrh sanace vlhkosti soklového zdiva bude doplněn o grafický návrh sanační rýhy kolem fasád objektu s uvedením jejich rozměrů, především její hloubky. Součástí návrhu bude i detail ukončení nopové fólie nad terénem, především v souvislosti s dlažbou náměstí. Návrh bude předložen orgánu státní památkové péče k vydání závazného stanoviska.
4. Nátěr fasády bude monochromní ve světlém pískovém odstínu. Aplikace šedé barvy na zdobné prvky je možná pouze tehdy, jestliže bude její výskyt prokázán rozsáhlejším průzkumem na větším počtu aktivních prvků fasády.

5. Návrh zábradlí u bočních vstupních dveří do kostela bude předložen k vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče.
6. Restaurování sochařské výzdoby fasády, kamenných prvků, kovových zlacených atributů, kovových nezlacených prvků a dřevěných vstupních vrat bude provedeno držiteli povolení MK ČR pro restaurování sochařských děl z kamene, štuky, uměleckořemeslných děl ze dřeva a obecných kovů.
7. Vlastník památky zajistí, aby v rámci předávacího řízení odevzdal dodavatel prací zástupci NPÚ – územní odborné pracoviště v Kroměříži závěrečnou restaurátorskou zprávu.
8. Budou provedeny restaurátorské průzkumy všech povrchových úprav (stratigrafie, laboratorní analýza) na kovových i dřevěných prvcích všech tří vstupních vrat a na barokních kovaných mřížích. Na základě výsledků průzkumu bude vypracován restaurátorský záměr, který bude obsahovat konkrétní techniky pracovních postupů a použité materiály. Restaurátorský záměr bude předložen k vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče.
9. V případě dvojice křížů z věží kostela, emblému Maria se svatozáří okolo, božího oka a ciferníku věžních hodin budou provedeny statigrafické průzkumy jejich povrchových úprav až po jejich zpřístupnění. Současně bude vyhodnocen jejich technický stav. Na základě výsledků restaurátorského průzkumu a posouzení stavu bude vypracován restaurátorský záměr, který bude obsahovat konkrétní techniky pracovních postupů a použité materiály. Restaurátorský záměr bude předložen k vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče

Odůvodnění :

Kostel Sv. Františka Xaverského je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r.č. 3457.

Kostel se nachází na území Městské památkové zóny Uherské Hradiště ve smyslu § 6 zákona č. 20/ 1987 Sb., ve znění pozdějších předpisů, prohlášenou vyhláškou JmKNV v Brně ze dne 20. 11. 1990 "O prohlášení území historických jader měst za památkové zóny."

Jedná se o jednu z nejcennějších architektonických, historických a uměleckých kulturních památek města. Kostel je součástí jezuitského klášterního souboru a patří mezi dominanty historického jádra města a městské památkové zóny. Kostel Sv. Františka Xaverského byl vystavěn v letech 1670 – 1686. Jako stavební typ byl odvozen od římského kostela III Gesu.. V roce 1679 byla zrealizována střecha, která musela být kvůli požáru po dvou letech obnovena. V roce 1685 započala stavba jeho vstupního průčelí s oběma věžemi. Kolem poloviny 18. století byl renovován interiér chrámu. V roce 1755 bylo provedeno pozdně barokní přefasádování průčelí kostela a nové zastřešení věží. Koncepce této úpravy se dochovala dodnes. V roce 1926 byla provedena oprava soch, fasády, oken, okenic střechy a portálů. Další obnova fasády a restaurování soch je uvedeno v roce 1945, kdy byla údajně odstraněna omítka z 1/3 plochy. Poslední oprava průčelí kostela proběhla v letech 1975-77, kdy byly ze 100% otlučeny všechny omítky, včetně štukových prvků, sochy světců byly předmětem restaurování.

Odboru architektury, plánování a rozvoje byla předložena k posouzení projektová dokumentace „Kostel sv. Františka Xaverského Oprava fasády“ – zpracovatel Ing. arch. Stanislava Wewiorová, tř. kpt. Jaroše 21, Brno, zak. č. 19/2007, v říjnu 2007.

Vypracování této projektové dokumentace předcházela záměr obnovy fasády, ke kterému vydal orgán státní památkové péče rozhodnutí č. 61/2006 ze dne 10. 4. 2008.

Předložená projektová dokumentace obsahuje tři materiály: textovou část doplněnou výkresovou dokumentací zaměřením fasád kostela, kterou zpracovala Ing. arch. Stanislava Wewiorová. Dále obsahuje „Průzkum a záměr obnovy průčelí farního kostela svatého Františka Xaverského v Uherském Hradišti“ – zpracovatel Mgr. Martin Čihalík, ak. soch. Petr Roztočil, v srpnu 2007 a „Záměr památkové obnovy, návrh postupu prací“ – zpracovatel Oldřich Bartošek, Umělecké kovářství a restaurátorství, Bří Mrázků 586, Křenovice u Slavkova. Tento materiál se zabývá návrhem obnovy kovaných vstupních vrat, okenních mříží, křížů z obou věží, emblému Maria, trojúhelníkového tympanonu, věžních hodin a okenních rámu.

V textové zprávě od Ing. arch. Wewiorové jsou popsány stavební zásahy, které souvisí s její obnovou. Je uvedeno, že v současné době je fasáda pojednána akronátovou nebo akrylátovou barvou, která se v kusech odpojuje od omítky a dochází k vymývání pojiva z omítky. Je navrženo odstranění nesoudržné omítky a nátěrů a jejich náhrada. Textová zpráva navrhuje v různých svých částech různé druhy omítky na doplnění po odstranění omítek nesoudržných. V souhrnné technické zprávě jsou navrženy omítky dvouvrstvé vápenocementové se štukovou povrchovou úpravou, v dalším odstavci je uvedena omítka vápenná štuková a textu architektonického a stavebně technického řešení je navrženo doplnění dvouvrstvou štukovou omítkou. Návrh nových omítek není tedy jednoznačně určen.

Dále se textová zpráva zabývá sanací vlhkosti v soklové části zdiva. Vlhkostní průzkum a návrh sanačních opatření vypracoval Ing. Eduard Rovnaník, CSc., PROFI BAU CM spol.s r.o. Vlhkost zdiva dle průzkumu v soklové části je vysoká až velmi vysoká, zasolení zdiva není téměř žádné. Za účelem snížení vlhkosti je doporučeno provést odkopání terénu kolem fasád (není uvedeno do jaké hloubky), vložení nopové fólie, drenáží, geotextilie a zásyp šterkem. Dále je navrženo odstranění stávajících omítek do výšky 2,9m nad terénem a následnou aplikaci dvouvrstvých sanačních omítek s finálním fasádním nátěrem s nízkým difúzním odporem.

Dále je navržena demontáž sochařské výzdoby z fasády, demontáž bobrovky z říms a zdobných prvků a její náhrada novou bobrovkou do vápenocementové malty a původní oplechování má být nahrazeno novým měděným plechem.

Okna a okenice pochází z rekonstrukce v 70. letech, byla do fasády osazena z lešení a není možné je otevírat. Je navrženo jejich očištění, odstranění sterého nátěru, přetmelení a opatření nátěrem proti degradaci dřeva dřevokaznými škůdci. Charakter nové povrchové úpravy není uveden. Dalšími truhlářskými výrobky se podrobně zabývá restaurátorský záměr.

V textová část je taktéž navržena úprava ocelových půlkruhových oken. Stávající okna z válcovaných T profilů, zasklená jednoduchými skly neumožňují větrání interiéru baziliky. Je navrženo při jejich restaurování vsazení do střední obdélníkové tabule větrací sklápěcí křídlo na el. ovládání. Celkovou obnovou všech kovářských a zámečnických výrobků se zabývá samostatný restaurátorský průzkum. Totéž platí pro kamenné prvky fasády a její sochařskou výzdobu. Textová zpráva ještě navrhuje výrobu nových kovaných madel u vstupních dveří a ochranu zrestaurovaných soch polyesterovými sítěmi.

Výkresová dokumentace, jenž je přílohou textové zprávy navrhuje tři varianty barevného pojednání fasády. Vždy se jedná o kombinaci žluté s šedou, avšak v jiném rozvrhu a rozsahu.

Předložený materiál zpracovaný Ing. arch. Wewiorovou lze akceptovat s následujícími připomínkami:

Vzhledem k tomu, že návrh charakteru nových omítek (vyjma sanačních) je nejednoznačný, je nutno tento návrh upřesnit. Sochařská výzdoba nebude demontována - restaurátorská zpráva takovýto postup nenavrhuje, a to proto, že sochy byly modelovány přímo na místě a nikoliv osazeny na fasádu po vymodelování v ateliéru. Charakter sanačního opatření pomocí drenážního kanálu je popsán pouze slovně – není uvedena hloubka a šířka výkopu a detail ukončení nopové fólie nad terénem. Tuto problematiku je nutno doplnit grafickým návrhem. Grafickým návrhem je taktéž nutno doplnit zamýšlenou náhradu stávajícího madla u vstupních dveří madlem novým.

Pro barevné pojednání fasády doporučujeme použít opět monochromní nátěr v jemném pískovém odstínu. Z průzkumu ikonografického materiálu ani z předloženého restaurátorského průzkumu nelze věrohodně rekonstruovat barevnou koncepci úpravy průčelí. Restaurátorský

průzkum barevnosti proběhl pouze na malém úseku fasády dostupném z autoplošiny. Současný stav poznání nepřináší vhodné kritérium pro výběr z navržených variant kombinací žluté a šedé. Doporučujeme při vlastní realizaci opravy fasády rozšířit průzkum barevnosti na zdobných prvcích a na základě poznatků rozsahu aplikace šedé fasádní barvy v minulosti rozhodnout o způsobu kombinace šedé a žluté fasádní barvy. Na podkladě současných poznatků o barevnosti fasády v minulosti však nyní doporučujeme respektovat monochromní úpravu průčelí, která je doložena fotodokumentací již v první čtvrtině minulého století.

„Průzkum a záměr obnovy průčelí farního kostela svatého Františka Xaverského v Uherském Hradišti“ – zpracovatel Mgr. Martin Čihalík, ak. soch. Petr Roztočil, v srpnu 2007 se zabývá průzkumem a následným návrhem restaurování sochařské výzdoby v průčelí kostela, kovových atributů, jenž jsou součástí sochařské výzdoby, kamenných portálů a průzkumem a následným návrhem obnovy omítky a fasádního nátěru.

Nálezová zpráva o průzkumu fasády uvádí, že plocha fasády včetně aktivních prvků jsou natřeny světlou zřejmě akronátovou barvou. Omítka je na namáhaných místech silně narušená. Stratigrafickými sondami bylo zjištěno, že v pasivních plochách se nachází velmi tvrdá omítka se dvěma vrstvami fasádních nátěrů – stávajícím světlým a pod ním sytější okrovým. Na zdobných částech je starší štuková vrstva s fragmenty šedých povrchových úprav překryta velmi tvrdou omítkou se současným fasádním nátěrem. Na základě výsledků průzkumu je možno uvažovat o prezentaci pasivních ploch ve světlé barvě (okrové nebo bílé) a zdobných prvků v barvě šedé. Prověření této varianty je však možné až po postavení lešení a zpřístupnění většího počtu zdobných prvků.

Štukovou sochařskou tvoří pět soch – socha sv. Františka Xaverského s andílkou, socha sv. Aloise z Gonzagy, socha sv. Stanislava Kostky, socha sv. Ignáce z Loyoly a socha sv. Františka Borgii. Dle průzkumu jsou sochy opršelé, bez povrchových úprav, u štukové vrstvy dochází k vyplavování pojiva a rozpadu modelace, socha sv. Františka Xaverského v havarijním stavu.

Tři vstupní kamenné portály, jenž jsou předmětem průzkumu a záměru restaurování jsou pokryty prachovými depozity a exhalacemi, některé bloky soklu jsou prasklé a povrch zvětralý.

Dále jsou předmětem restaurátorského průzkumu a záměru prvky ze zlaceného štku a zlaceného kovu.

Restaurátorský záměr navrhuje koncepci obnovy všech výše uvedených prvků včetně technologií a materiálů určených k restaurování.

Na základě stratigrafického průzkumu je navržena finální povrchová úprava soch vápenným nátěrem zlatavé okrové barevnosti.

K restaurátorskému průzkumu a záměru zpracovaného Mgr. Martinem Čihalíkem a ak. soch. Petrem Roztočilem není z hlediska zájmů státní památkové péče připomínek.

„Záměr památkové obnovy, návrh postupu prací“ – zpracovatel Oldřich Bartošek, Umělecké kovářství a restaurátorství, Bří Mrázků 586, Křenovice u Slavkova. Tento materiál se zabývá návrhem obnovy trojice kovaných vstupních vrat, trojice okenních mříží, dvou křížů z obou věží, emblému Maria, trojúhelníkového tympanonu – božího oka, ciferníku věžních hodin a kovových okenních rámu a novodobých kovových madel po stranách bočních vstupních vrat.

Předložený záměr popisuje stav a rozsah poškození uvedených prvků a navrhuje koncepci zásahu. Předložený restaurátorský záměr je málo konkrétní. Velice stručně a obecně popisuje technologii restaurování, některé postupy dokonce chybí (např. technologický postup restaurování dřevěných částí vstupních dveří). Navržené barevné řešení kovových plátů vstupních dveří není podloženo restaurátorským průzkumem. Zcela chybí návrh použitých materiálů (vyjma nátěrových barev na kovu dveří). Vzhledem k tomu, že návrh restaurování nebyl proveden na základě restaurátorského průzkumu (stratigrafie, laboratorní analýza), lze předloženou koncepci restaurátorského zásahu považovat pouze za vstupní informaci o řešení problematice. Restaurátorský záměr je nutno vypracovat na základě výsledků restaurátorských průzkumů a opětovně předložit orgánu státní památkové péče k vydání závazného stanoviska.

Obnova fasády kostela sv. Františka Xaverského je žádoucí. Především sochařská štuková výzdoba je na pokraji své životnosti. Předloženou projektovou dokumentaci a záměry restaurování je však nutno dopracovat v souladu s výše uvedenými podmínkami a předložit k vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče.

Upozorňujeme na povinnosti stanovené §22, odst. 1 a 2 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů:

- Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.
- Archeologický ústav nebo oprávněné organizace jsou povinny před zahájením archeologických výzkumů uzavřít dohodu s vlastníkem (správcem, uživatelem) nemovitosti, na které se mají archeologické výzkumy provádět, o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti.

Orgán státní památkové péče se ve své závazném stanovisku opírá o odborné vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži. Vzhledem k tomu, že objekt je správním orgánem dostatečně znám, bylo upuštěno od prohlídky na místě samém.

Městský úřad Uherské Hradiště – odbor architektury, plánování a rozvoje, který je příslušný podle § 61, odst.1, písm. c) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti Římskokatolické farnosti Uherské Hradiště, zast. P. Mgr. Petrem Dujkou, Masarykovo nám. 36 podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/ 1987 Sb., a po písemném vyjádření Národního památkového ústavu – územní odborné pracoviště v Kroměříži (ze dne 16. 7. 2008, č.j. NPU-373/1739/2008) podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/ 1987Sb., a na základě výše uvedených skutečností vydává podle § 14 odst.1 zákona č. 20/ 1987 Sb., závazné stanovisko.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto závaznému stanovisku **nelze** v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, **podat samostatné odvolání**, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. **Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání**, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Ing. arch. Radka Borunská
vedoucí oddělení architektury

Rozdělovník "do vl. rukou":

Římskokatolická farnost Uherské Hradiště, zast. P. Mgr. Petrem Dujkou, Masarykovo nám. 36

Na vědomí:

Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Kroměříži – Ing. Komendová

